

Wydatek energetyczny spoczynkowy
i wysiłkowy.
Podstawowe substraty energetyczne
i ich znaczenie

Ewa Ziemann
Warsztaty dla rodziców 10. 01 2012, PZT , Puszczykowo

Wydatek energetyczny spoczynkowy i wysiłkowy.

- ❑ podstawowej przemiany materii (**B**asic **M**etabolic **R**ate- BMR),
- ❑ cieplnego wpływu posiłków
- ❑ wydatku energetycznego związanego z aktywnością ruchową człowieka

RÓWNOWAGA ENERGETYCZNA

**Energia
produkowana
(metaboliczna) i
energia
przyjmowana z
pokarmem**

**Energia
wydatkowana**

=

Podstawowa Przemiana Materii :

- 25% układ nerwowy,
- 20% wątroba,
- 6% nerki,
- 6% serce ,
- 40% mięśnie szkieletowe, inne narządy układu trzewnego, ukł. oddechowego, kostnego, skóry

Wydatek energetyczny spoczynkowy i wysiłkowy.

- ❑ podstawowej przemiany materii (**B**asic **M**etabolic **R**ate- BMR),
- ❑ cieplnego wpływu posiłków
- ❑ wydatku energetycznego związanego z aktywnością ruchową człowieka

Ciepły wpływ posiłków (zwanego także specyficznym dynamicznym działaniem pokarmu)

Zwiększenie tempa metabolizmu 30-60 minut po spożyciu pokarmu :

6% wartości energetycznej węglowodanów

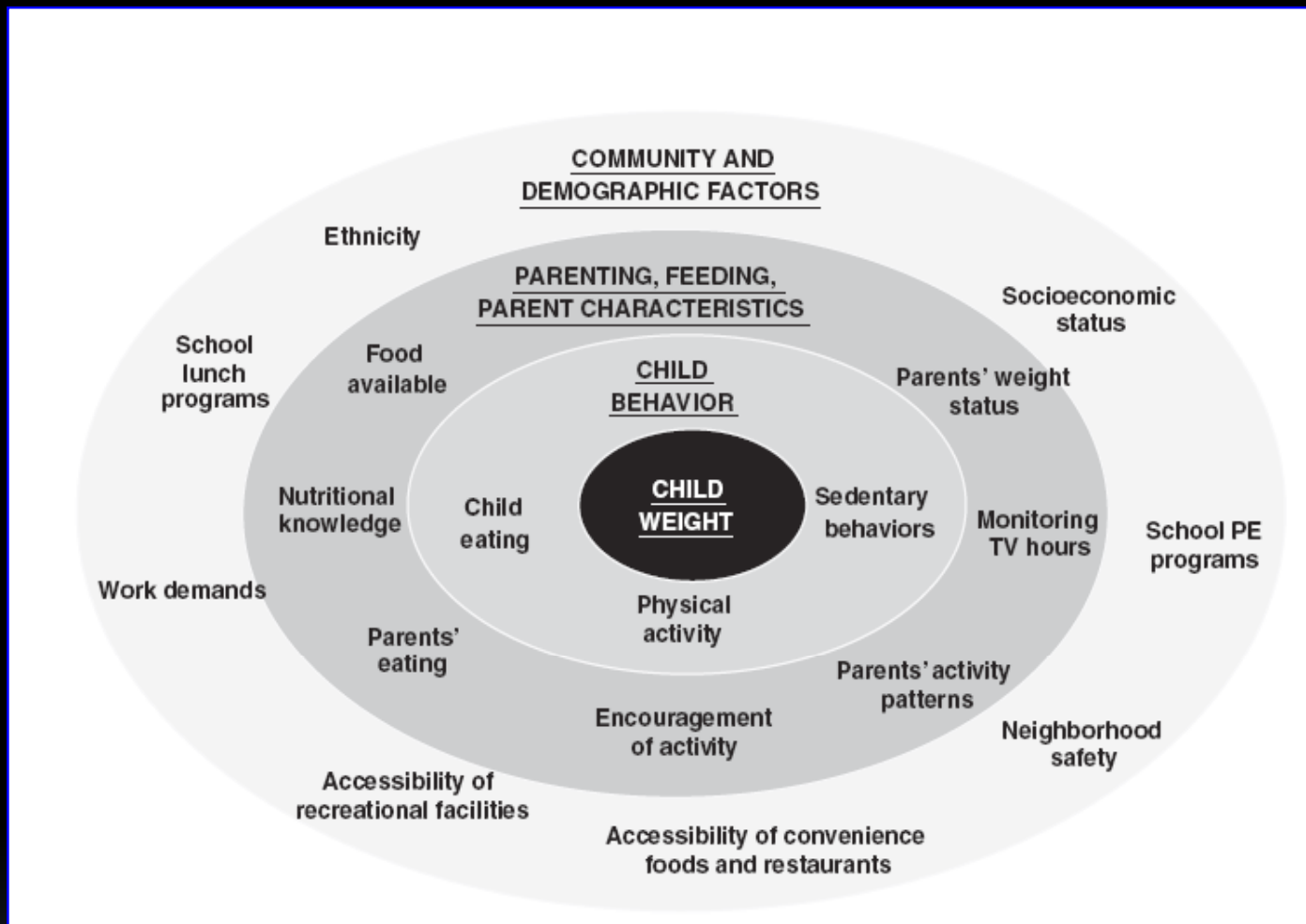
7% wartości energetycznej tłuszczu

15% wartości energetycznej białek

Wydatek energetyczny spoczynkowy i wysiłkowy.

- ❑ podstawowej przemiany materii (**B**asic **M**etabolic **R**ate- BMR),
- ❑ cieplnego wpływu posiłków
- ❑ wydatku energetycznego związanego z aktywnością ruchową człowieka

**Wzrost tempa metabolizmu w pracujących mięśniach 100-krotnie w stosunku do wartości spoczynkowych .
Tempo metabolizmu uzależnione jest od czasu trwania i intensywności wysiłku.**

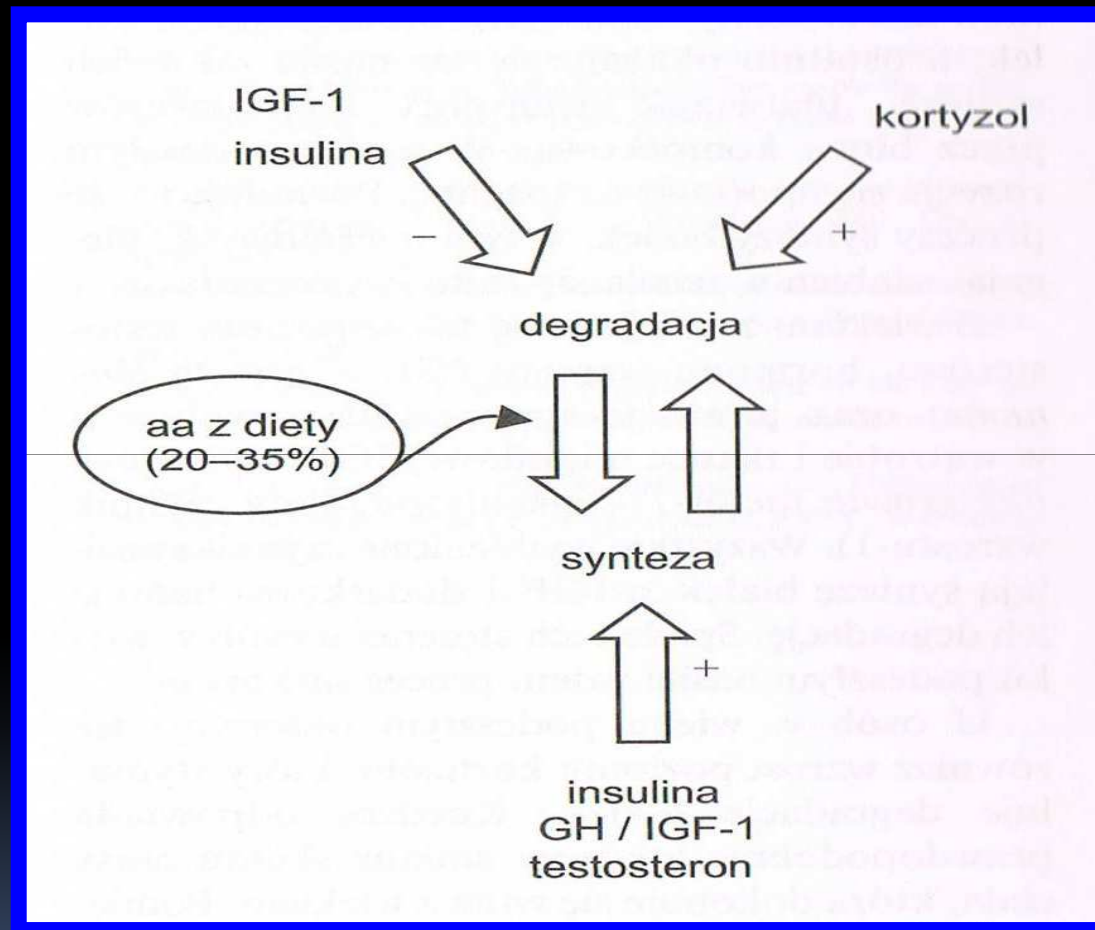
Czynniki decydujące o masie ciała dziecka

Birch, LL., Ventura, AK., *Preventing childhood obesity: what works?*
International Journal of Obesity, 2009, 33, S 74-S81.

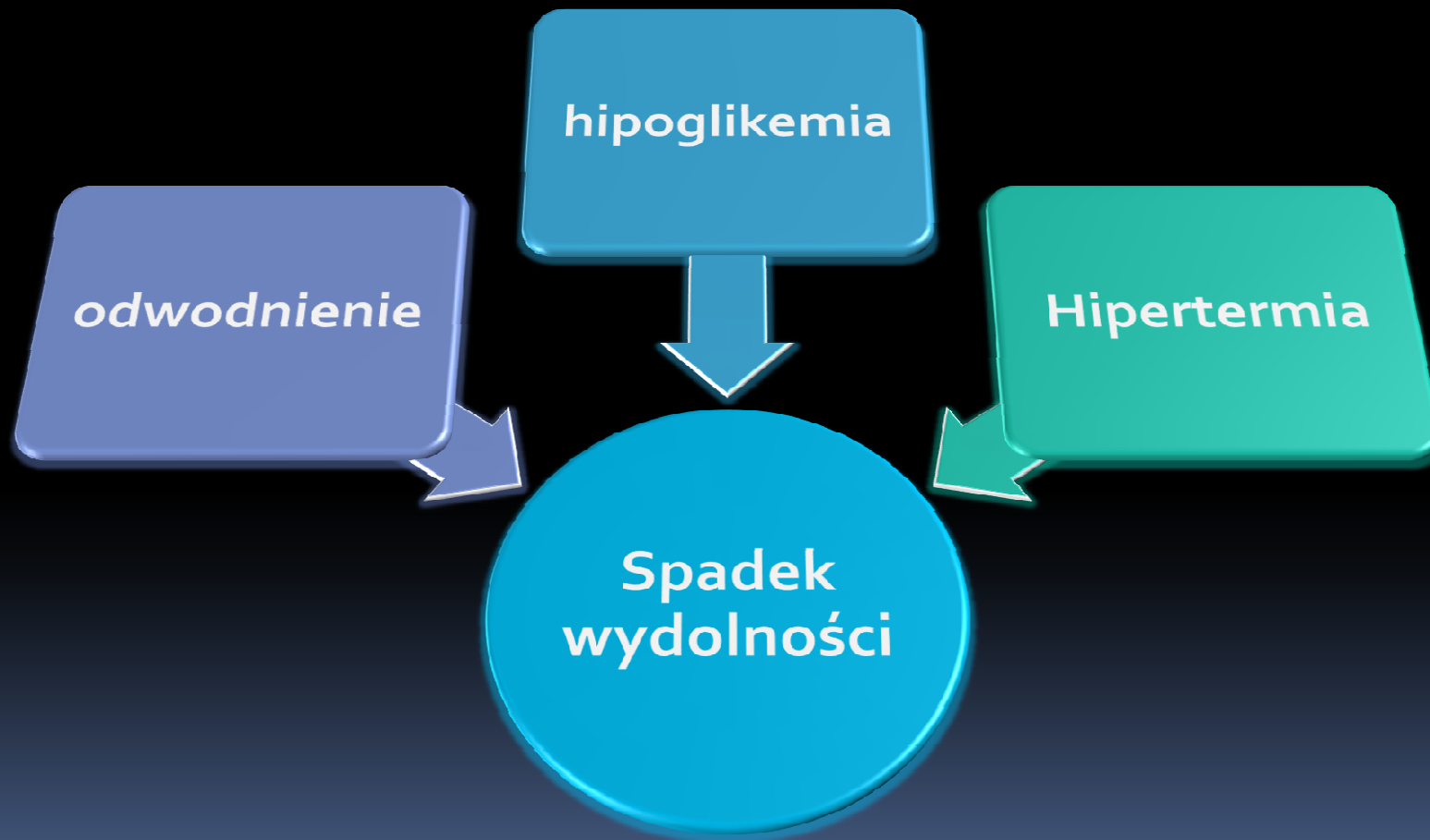
Podstawowe substraty energetyczne

- ☐ węglowodany (cukier magazynowany w postaci glikogenu w wątrobie i w mięśniach)
- ☐ białka (nie magazynujemy , podlegają dobowemu obrotowi)
- ☐ tłuszcze (gromadzone w tkance tłuszczowej podskórnej i brzusznej , w błonach komórkowych , wewnątrz mięśni)

Synteza i degradacja białka w organizmie

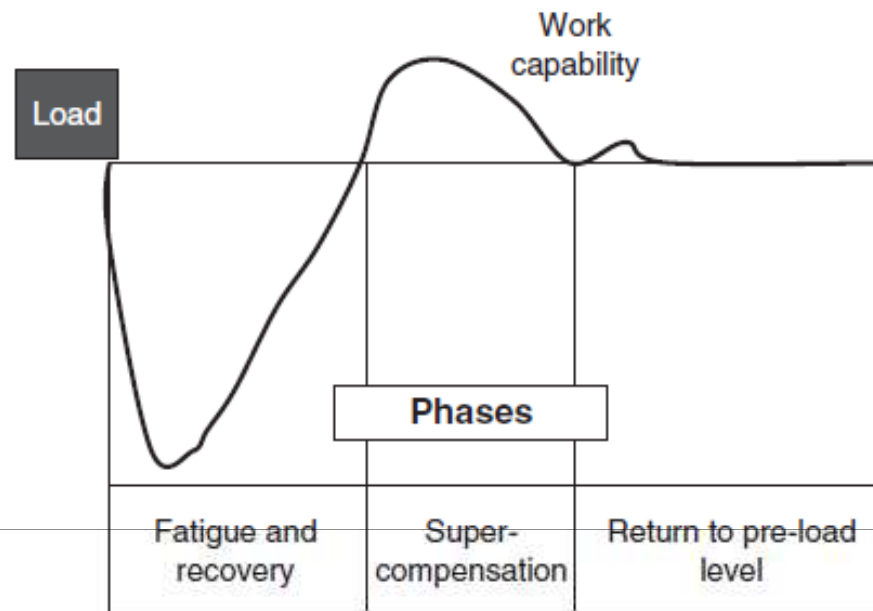
Rozwój zmęczenia podczas meczu tenisowego

Intensywność wysiłku podczas gry:

Średni czas trwania punktu	4 sekundy – korty trawiaste 6 sekund – korty twarde 11 sekund – korty ziemne
Przerwa pomiędzy punktami	20 s
Przerwa pomiędzy zmianami stron	90 s
Przerwa pomiędzy setami	120 s
Proporcje praca : wypoczynek	1:1 do 1:4
Czas trwania meczu tenisowego	1h -5 h
Efektywny czas gry (%)	30%
Ilość krótkich odcinków	300-500 [3m] o wysokiej intensywności
Intensywność meczu (obciążenie wewnętrzne)	60-70% $\text{VO}_{2\text{max}}$

Fernandez J., Mendez-Villanueva A., Pluim B.M., Intensity of tennis match play, Br J Sports Medicine 2006; 40:387 - 391

Fig. 1. The supercompensation cycle, showing the trend of work capability following a single load.^[2]

Fazy wypoczynku

REVIEW

Carbohydrate intake and tennis: are there benefits?

M S Kovacs

.....
Br J Sports Med 2006;**40**:e13 (<http://www.bjsportmed.com/cgi/content/full/40/5/e13>). doi: 10.1136/bjsm.2005.023291

Medline – największa, internetowa baza medyczna

„WEGLOWODANY „	59770	WĘGLOWODANY + TENIS	4
GLUKOZA	271 117	GLUKOZA+ TENIS	8

Wpływ stosowania suplementacji węglowodanowej w tenisie

Liczba publikacji	Efekt	Skuteczność	Czas trwania meczów tenisowych
12	Poprawa skuteczności uderzeń	TAK	120
30	Poprawa skuteczności uderzeń	NIE	120
14	Poprawa szybkości poruszania się po korcie, ale bez wpływu na wynik meczu i dokładność uderzeń	TAK i NIE	240 (30 min przerwy przy 120 min)
11	Brak wpływu na wydolność	NIE	180

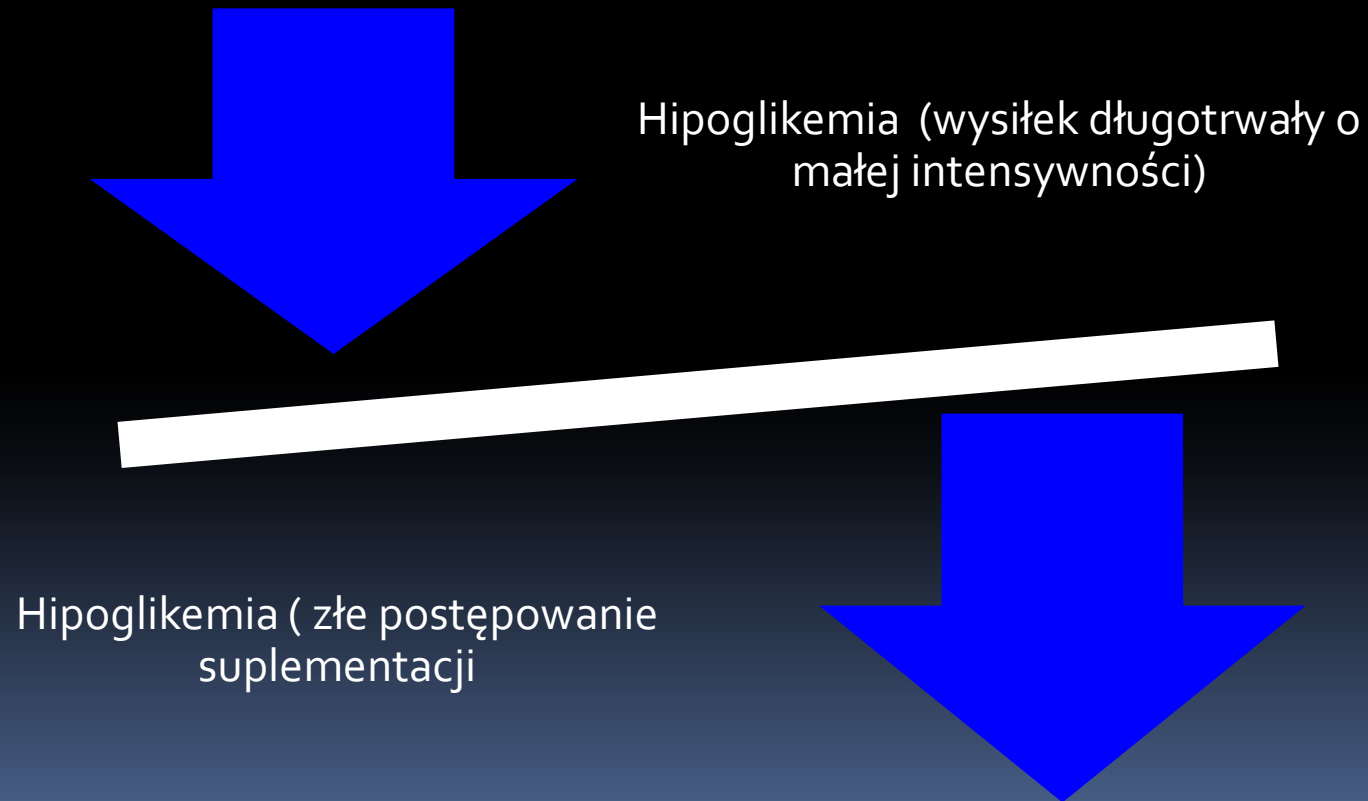
Ogólne zalecenia suplementacji węglowodanami

American College of Sports Medicine

National Athletic Trainers Association

30 -60 g/h podczas wysiłku poprzez picie 600-1200ml/h roztworu 4-8% węglowodanowego

Utrzymanie odpowiedniego poziomu zasobów glikogenu

Rekomendacje suplementacji węglowodanami w tenisie:

Przed meczem

Podczas meczu

Po meczu

Dzienne spożycie CHO :

1. regularny trening 5-7 g/kg
2. trening wysoka intensywność 7-10 g/kg

30 -60 g/h

**500 -1000ml /h napój
węglowodanowy**

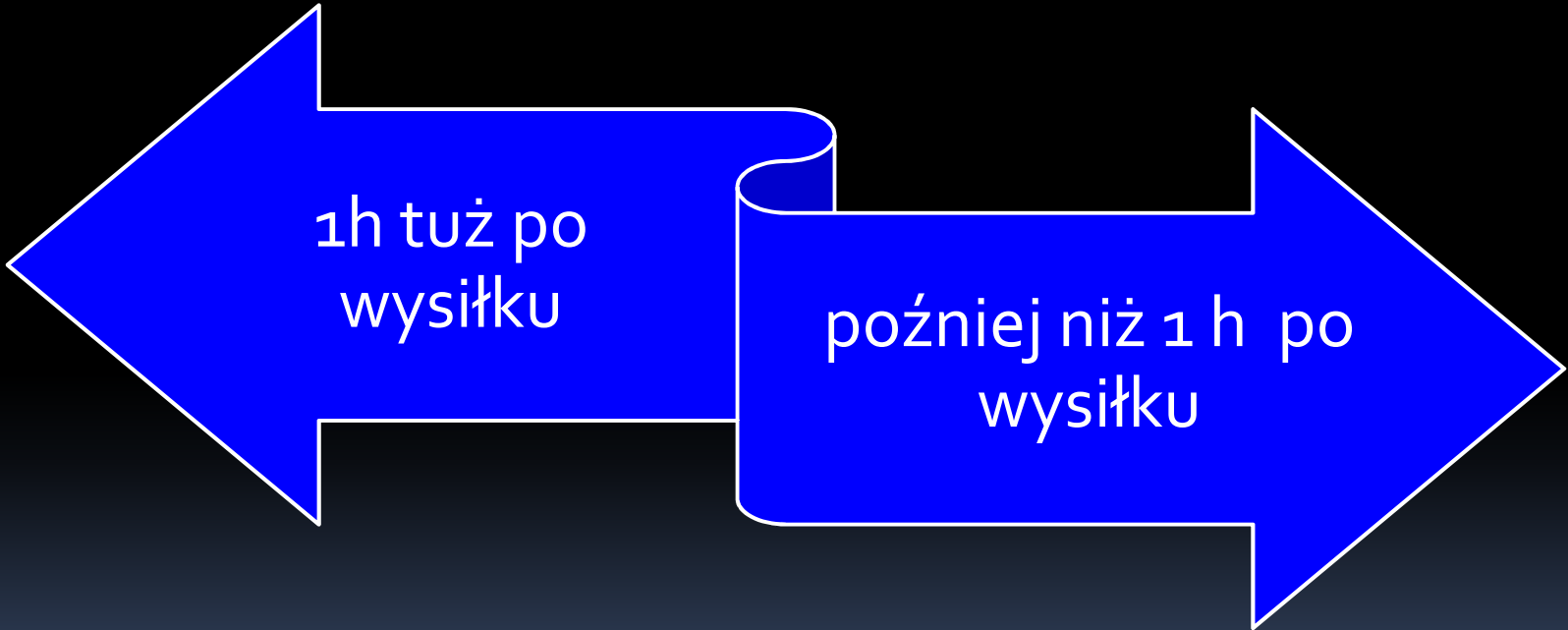
W ciągu godziny 1,5 g/kg

- ❑ Spożycie węglowodanów po meczu 1,5 g/kg daje najlepsze rezultaty
- ❑ np. zawodnik 75kg powinien przyjmować 113g węglowodanów w ciągu 1h po zakończonym wysiłku dodatkowo 28 g białka daje o 28 % większy poziom glikogenu
- ❑ Są to lepsze efekty niż w przypadku spożycia 80 g węglowodanów + 6 g tłuszczu

SPOŻYCIE WĘGLOWODANÓW

KIEDY ???

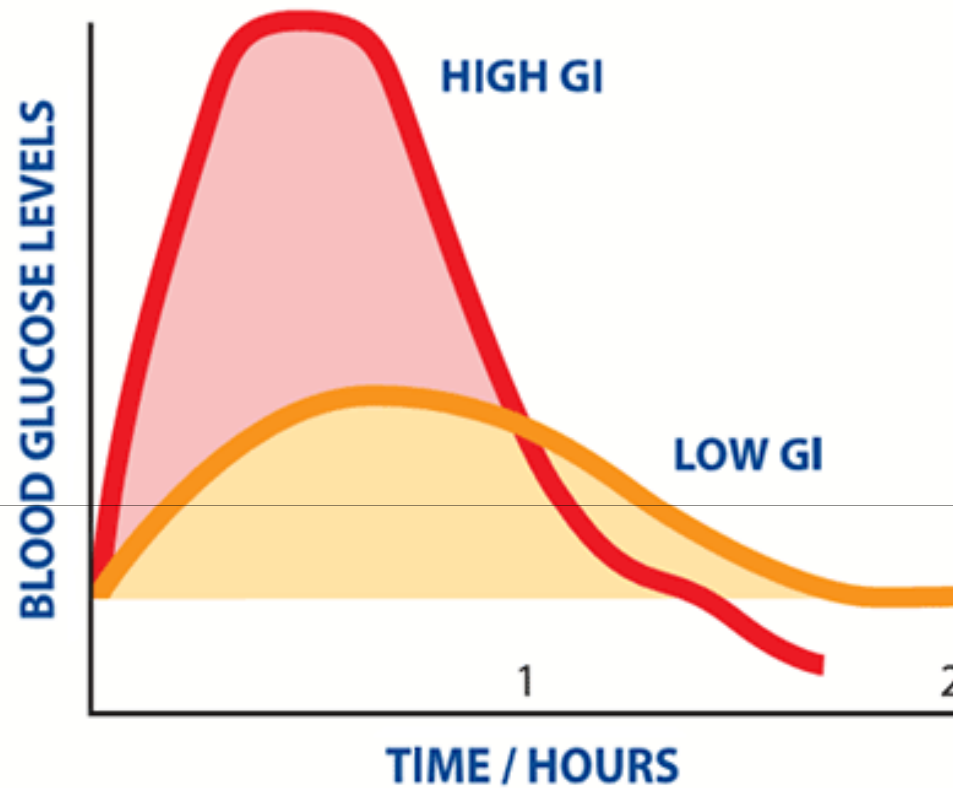
1h tuż po
wysiłku

poźniej niż 1 h po
wysiłku

poziom glikogenu niższy o 47%

Indeks glikemiczny to wskaźnik zawartości cukru w produkcie węglowodanowym.

IG - określa wzrost glukozy we krwi, po spożyciu danego produktu

The amount of carbohydrate in the reference and test food must be the same.

SPOŻYCIE WĘGLOWODANÓW

Jakie ???

poziom glikogenu niższy w ciągu
24 h o 48%

SPOŻYCIE WĘGLOWODANÓW

Jakie ???

Wysoki index glikemiczny	Niski index glikemiczny
Ziemniaki	Ryby
Ryż	Surowe warzywa i owoce
spagetti	Salata
Marchew gotowana	Szparagi
Sok winogronowy	Czekolada gorzka
Rodzynki	Jogurt
Daktyle	Dżem

Spożycie węglowodanów podczas wysiłku
zapobiega hipoglikemii , odsuwa narastające
zmęczenie

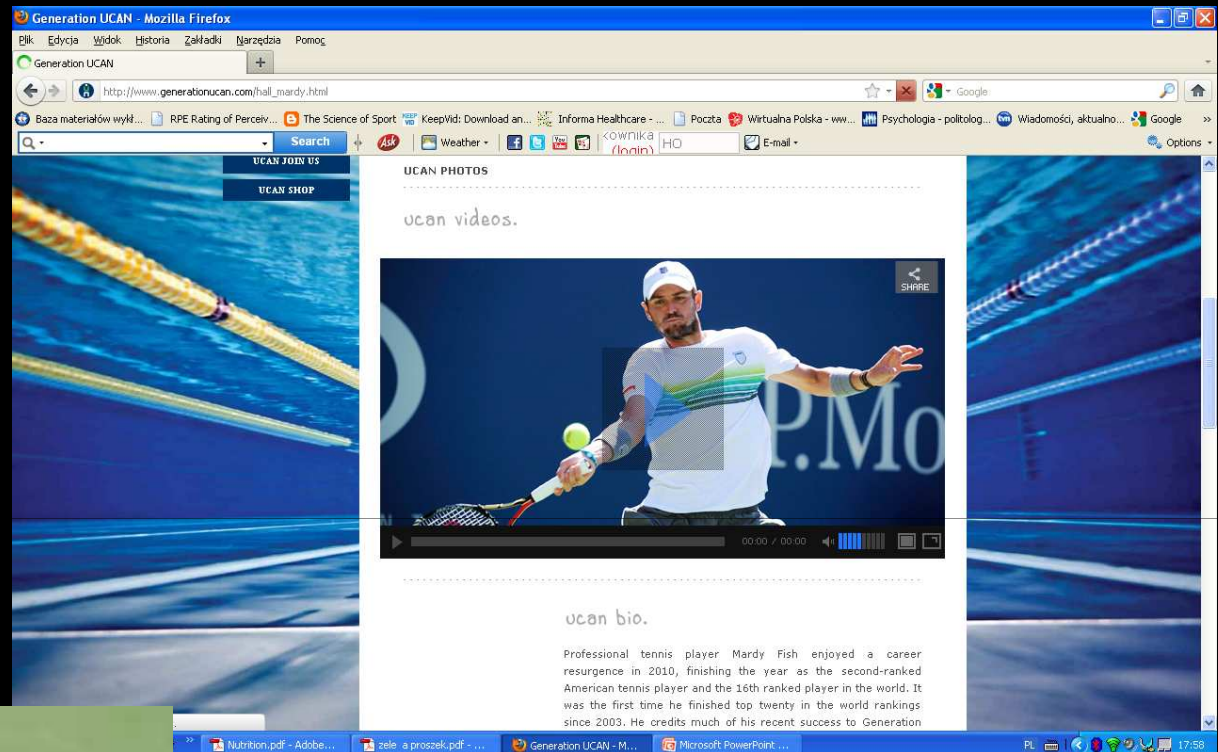
SPORTS DRINK MIX ::

Our sports drinks powered by SuperStarch provide consistent energy, without spikes, crashes and gastric distress. By utilizing both carbs and fat for dual fuel, these products put your body in its ideal performance state so that UCAN start strong AND finish strong.

Flavors: Cranberry Raspberry (sweetened with Stevia), Lemonade, Pomegranate Blueberry, and Plain.

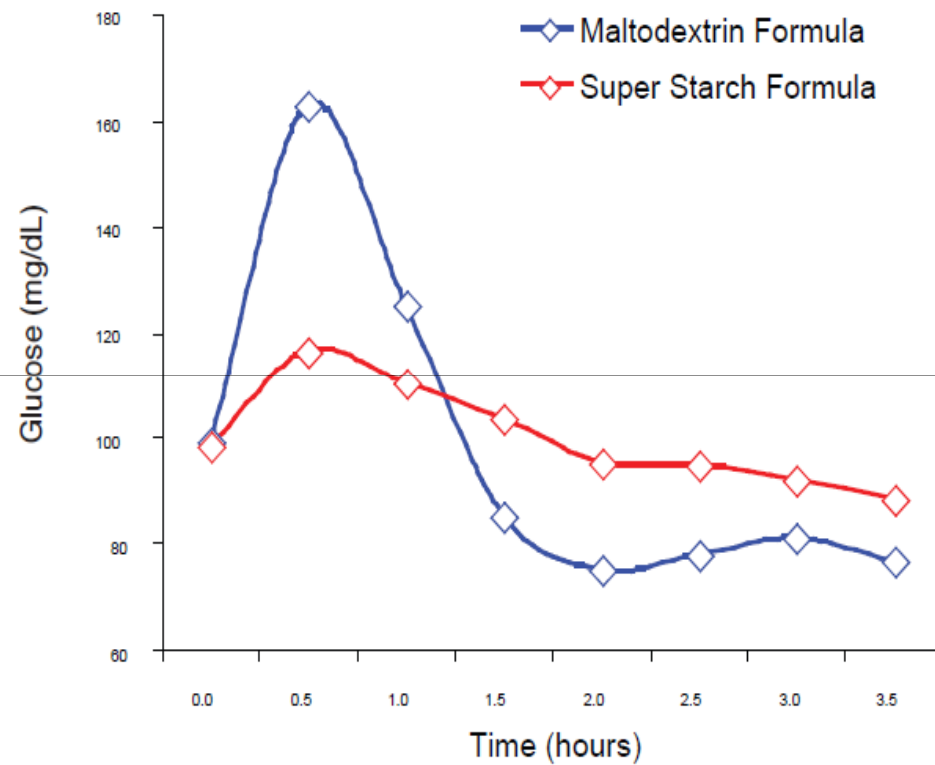

Mardy Fish

Zestawienie wartości energetycznej i mineralnej najbardziej popularnych napojów węglowodanowych

Product	Calories	Sodium	Potassium	Carbs	Sugars	Protein
.....						
Accelerade	140	190mg	64mg	26g	18g	6.5g
Gatorade	50	110mg	30mg	14g	14g	0
Endurox R4	270	220mg	120mg	52g	29g	13g
Red Bull	110	214mg	8mg	28g	27g	1g
FRS	140	15mg	0mg	35g	31g	0g
Gu Brew	100	250mg	40mg	26g	8g	0g
Gu Recovery	250	160mg	70mg	52g	17g	8g
UCAN (Lemonade)	110	230mg	140mg	28g	0g	0g
UCAN (Vanilla)	180	210mg	170mg	30g	4g	13g

SUPERSTARCH

:: SLOW TIME
RELEASE GLUCOSE
PROFILE

:: AVOIDS SPIKE
AND CRASH

:: EXTENDS
MAINTENANCE OF
BLOOD GLUCOSE

28% LOWER GLUCOSE PEAK

2 HOURS LATER ::

MALTODEXTRIN WAS 24% BELOW BASELINE

SUPERSTARCH WAS 3% BELOW BASELINE

Jest powoli uwalniana z żołądka, nie wywołuje „skoku” poziomu glukozy, utrzymuje równy poziom glukozy we krwi

Spożycie fruktozy –dieta owocowo-warzywna

+	-
małe stężenie insuliny po spożyciu	szybkie wchłanianie

Skład Gatorade:

woda, **syrop glukozowo- fruktozowy**, sacharoza, kwas: kwas cytrynowy, elektrolity: (chlorek sodu, cytrynian sodu, cytrynian potasu, węglan magnezu), aromaty, przeciwutleniacz: kwas askorbinowy, emulgatory: (guma arabska, ester glicerolu żywicy roślinnej), barwnik: beta karoten

Skład Iso Plus:

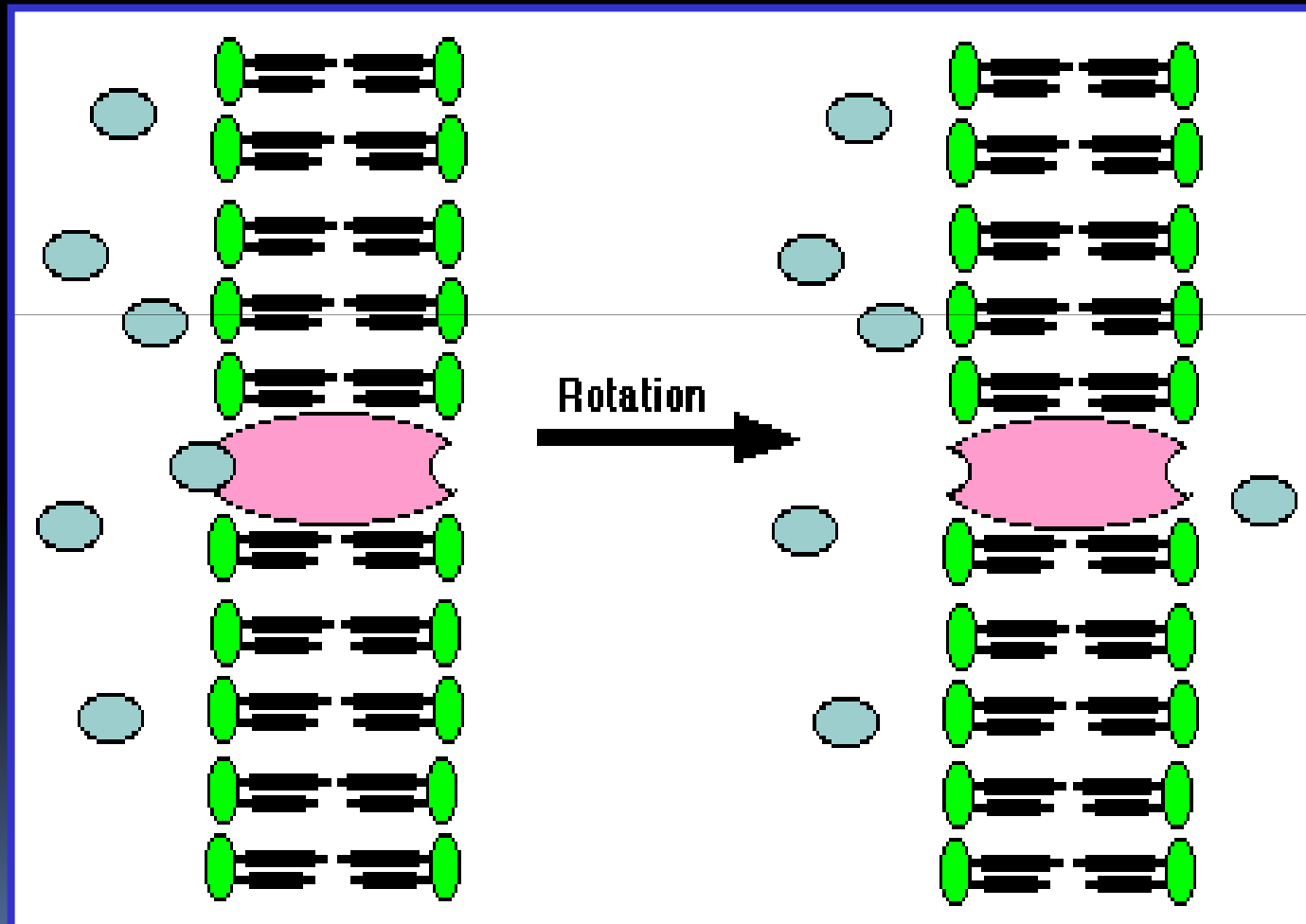
woda, maltodekstryna, deksteroza, **fruktoza**, cukier, składniki mineralne (cytrynian sodu, chlorek sodu, wodofosforan dipotasu, hydroksywęglan magnezu) regulator kwasowości – kwas jabłkowy, stabilizatory – guma arabska, ester glicerolu i żywicy roślinnej, winian L-karnityny, substancje konserwujące – E202 (Sorbinian potasu), E211 (Benzoesan sodu), substancje słodzące, cyklaminian sodu, sacharynian sodu, aspartam, acesulfam K, barwnik E104 (żółcień chinolinowa)

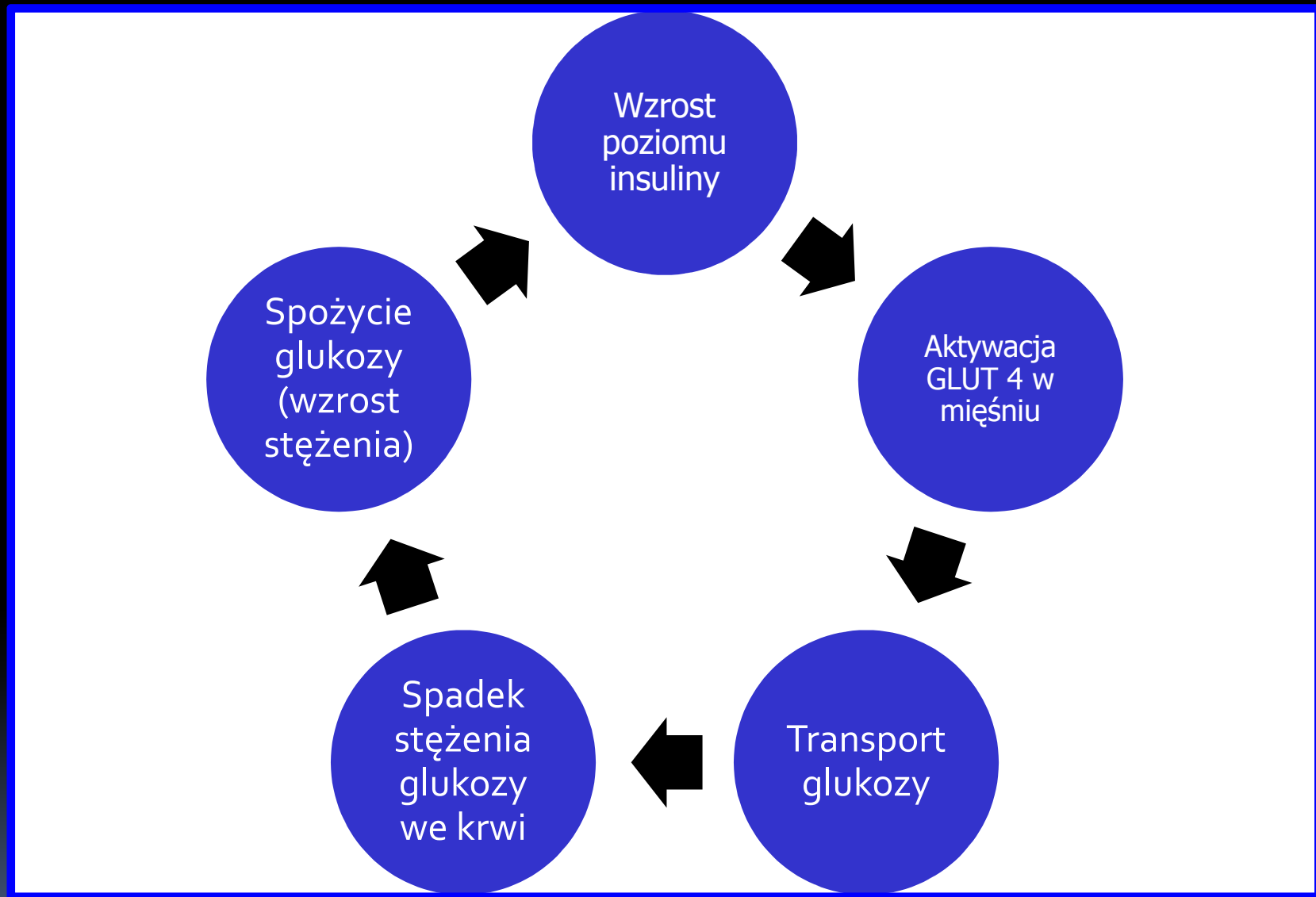
Skład Powerrade:

woda, maltodekstryna, deksteroza, **fruktoza**, cukier, składniki mineralne (cytrynian sodu, chlorek sodu, wodofosforan dipotasu, hydroksywęglan magnezu) regulator kwasowości – kwas jabłkowy, stabilizatory – guma arabska, ester glicerolu i żywicy roślinnej, winian L-karnityny, substancje konserwujące – E202 (Sorbiniak potasu), E211 (Benzoesan sodu), substancje słodzące, cyklaminiak sodu, sacharynian sodu, aspartam, acesulfam K, barwnik E104 (żółcień chinolinowa)

Błony komórkowe są słabo przepuszczalne dla glukozy. W transporcie cukru do komórek biorą udział glukotransportery (transport ułatwiony GLUT)

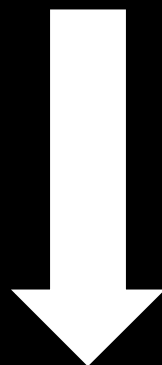

PROBLEM GLUT-ÓW W WĄTROBIE

Są otwarte

Nadmiar fruktozy może prowadzić
do syntezy kwasu moczowego

Nadmiar kwasu moczowego

Hamowanie syntezy tlenku azotu

(zwiększenie ukrwienia mięśni)

Zalecany stosunek mieszanek węglowodanowych

Głukoza vs Frukttoza

2 : 1

CHO Oxidation from a CHO Gel Compared with a Drink during Exercise

BEATE PFEIFFER¹, TRENT STELLINGWERFF², ERIC ZALTAS², and ASKER E. JEUKENDRUP¹

¹*School of Sport and Exercise Sciences, University of Birmingham, Edgbaston, Birmingham, England, UK* and ²*Nestlé Research Center, Lausanne, SWITZERLAND*

Address for correspondence: Asker E. Jeukendrup, Ph.D., School of Sport and Exercise Sciences, University of Birmingham, Birmingham, England B15 2TT, United Kingdom; E-mail: A.E.Jeukendrup@bham.ac.uk.

Submitted for publication January 2010.

Accepted for publication March 2010.

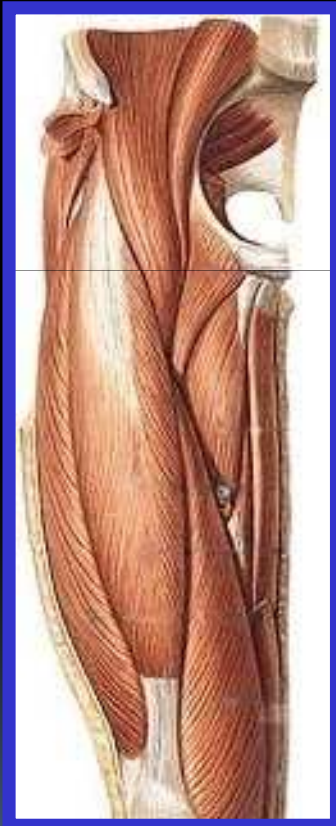
0195-9131/10/4211-2038/0

MEDICINE & SCIENCE IN SPORTS & EXERCISE®

Copyright © 2010 by the American College of Sports Medicine

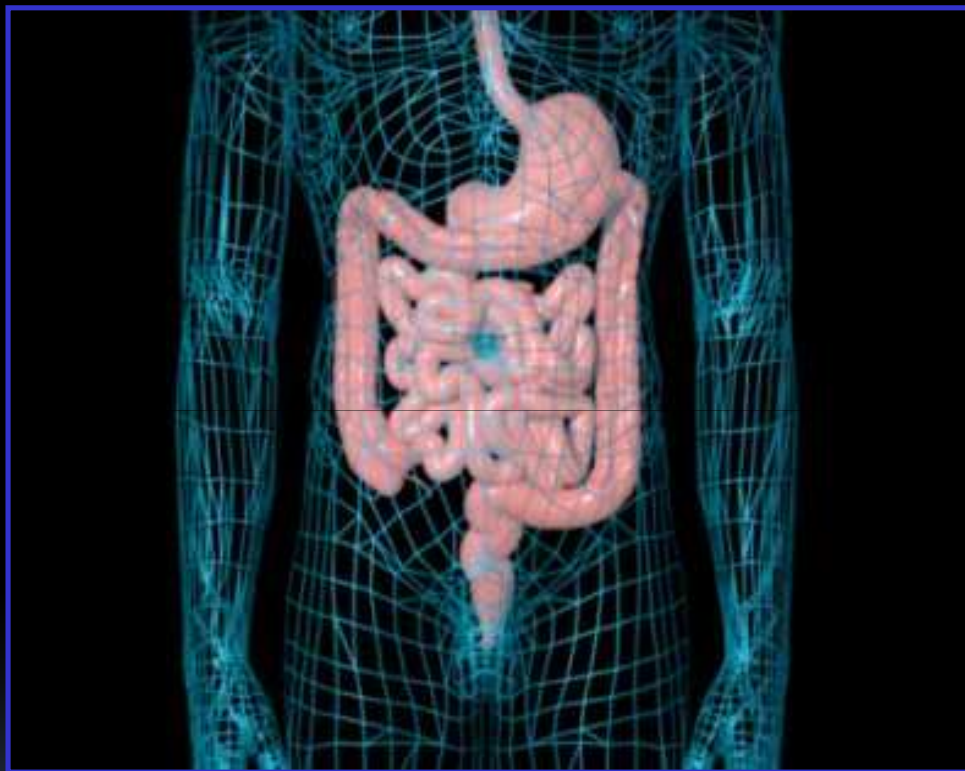
DOI: 10.1249/MSS.0b013e3181e0efe6

Trening

Poprawa adaptacji do wykonywania
wysiłku

Trening

Poprawa
wchłaniania

PODSUMOWANIE

- przed wysiłkiem dopuszczalne są węglowodany o niskim indeksie glikemicznym ,
- po wysiłku wskazane jest przyjmowanie węglowodanów o wysokim indeksie glikemicznym
- konieczny jest trening wchłaniania przez układ pokarmowy
- Stosujemy zrównoważoną dietę